

Oslo/Ålesund 31.12.2008

Til Kunnskapsdepartementet

Høringsuttalelse: FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN

Herved oversendes høringsuttalelsen fra Norske Fag- og Friskolers Landsforbund – NFFL – til Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven vedr. endringer på følgende områder:

- plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn
- bestemmelsene om organisering av elevene i grupper – om sosial tilhørighet
- plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnopplæringen
- minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring
- plikt til foreldresamarbeid i grunnskole- og videregående opplæring
- rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen
- bestemmelsene om private skoler for funksjonshemmede
- skolepenger for særskilt tilrettelagt videregående opplæring i med toppidrett

Etter som vi er en organisasjon for private skole, så henviser vi våre uttalelser i bovedsak til privatskolelovens paragrafer. Generelt syns vi forslagene har gode begrunnelser og formål. Vi mener høringsnotatet har forslag som kan gi grunnlag for ulike tolkninger. Dette kan være positivt, hvis hensikten er å gi skoleeiere, ledere og tilsynsmyndighet gode handlingsrom. Men hvis formålet er å skape mer likhet og tydelig, så kan forslagene skape problemer når de skal praktiseres.

Vedr. plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn

Til § 3-4a Plikt for skoleeigar til å sørge for forsterka opplæring

KD fremhever "særleg høg lærartettleik" som eit kjennetegn på slik opplæring. NFFL mener at begrepet gir grunnlag for ulike tolkningar, etter som det i praksis må sammenlignes med andre enheter eller normer. Er disse å finne på samme skole, i samme kommune eller i forhold til et landsgjennomsnitt for vedkommende årstrinn? NFFL foreslår følgende alternative andre setning: ***"Den forsterka opplæringa skal særleg vere retta mot elevar med svak dugleik i lesning eller rekning. Den skal vere særskilt organisert, med høg lærertettleik og tilpassa arbeidsmetodar."***

Vedr. tidspunktet for iverksetting har vi ingen marknader.

Vedr. bestemmelsene om organisering av elevene i grupper – om sosial tilhørighet

NFFL er enig i de prinsippene og argumentene som KD fremfører. Det er positivt at det norske utdanningssystemet baseres på inkluderende og solidariske prinsipper, og private skoleeiere stiller seg fullt bak disse. Når elevene i ”delar av opplæringa” kan organiseres alternativt i forhold til basisgrupper eller klasser, så vil dette gi et handlingsrom til andre grupperinger, som faglig nivå eller kjønn. Det bør presiseres at formålet med alternative grupperinger skal være å oppnå pedagogiske eller miljømessige mål, på en bedre måte enn i en ordinær organisering.

Men vi fremmer ikke noe konkret alternativt forslag.

Vedr. plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnopplæringen

NFFL mener at lovteksten bør presisere at det er skoleeieren som har ansvaret for denne rapporteringen. Dette sikrer at kommunestyret/fylkestinget og skolestyret ved en privat skole skal uttrykke en mening om tilstanden i opplæringsvirksomheten.

NFFL forslår derfor følgende endring i forslaget til § 5-2 i privatskoleloven: Ordene ”det utarbeidast” blir erstatta med ”**skolestyret utarbeide**”. Altså et tiltak som ikke kan delegeres til rektor eller annet organ på skolen.

Vedr. minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring

NFFL er ikke imot at minoritetsspråklige elever skal sikres fulle rettigheter i forhold til videregående opplæring. Vi er imidlertid i tvil forslagene fra KD er ”rett medisin” for å oppnå de ønskede resultatene. Vi mener at kvalitetssikringen bør skje nedenfra, dvs. fra grunnskolenivået. Fokuset bør heller være på rett til utvidet opplæring i språkferdighetene på grunnskolenivået, og PPT bør gjøre konkrete vurderinger av det ”særskilte grunnlaget” før eleven søkes inn til videregående opplæring. NFFL mener også at en ordning med forkurs eller overgangsår mellom ungdomsskole og vgs kan være en vei å gå. En kombinasjon av programfag vil valg og norskopplæring (kanskje også engelsk) vil kunne sikre et bedre grunnlag for å starte på videregående utdanning.

Fremmedspråklige vil jo i etterkant fanges opp av de generelle rettighetene som gjelder for voksne nordmenn.

NFFLs råd er altså å utrede ordninger som bedre enn i dag sikres basiskompetansen for å starte på videregående opplæring. Et tiltak som vi mener vil kunne ha generell verdi for mange grupper av ungdommer.

Vedr. plikt til foreldresamarbeid i grunnskole- og videregående opplæring

NFFL støtter KDs forslag på dette punktet.

Vedr. rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen

NFFL har ingen innvending mot det foreslåtte tillegget i § 2-3 i privatskoleloven. Til selve saken har vi følgende merknader:

1. Saken er viktig. Det bør fra samfunnet satses langt mer på å skape gode holdninger og forbilder til fysisk og psykisk helseforebygging. Og skolen er en viktig arena for slikt arbeid. Vi mener at skolehelsetjenesten bør trekkes langt med inn i arbeidet, bl.a. med å forestå vurderinger av helsetilstand med henvisninger til aktuelle testinger, profesjonell rådgivning og miljømessige tilbud. Skolehelsetjenesten bør gis konkrete rammer i forhold til elevtallet, og den bør samarbeide med PPT i større grad enn i dag
2. Det bør stilles krav om minimum 2 timer pr. uke med fysisk aktivitet. Problemet er at menet fortsatt svever uavklart i forhold til faglig ledelse. Dette mener NFFL må avklares snarest, for eksempel ved å innføre en assistentordning for aktivitetsledere, med statlig finansiering.

Vedr. bestemmelsene om private skoler for funksjonshemmede

NFFL har i dag ingen slike skoler som medlemmer. Generelt vil vi uttale at vi mener skolene er viktige. Vi ser dette skolelaget i nær sammenheng med de reformer som er under utvikling innen helsesektoren, der prinsippene som "hjelp til selvhjelp" og aktiv rehabilitering er viktige. Mestring av egen livssituasjon blir langt enklere når den nødvendige kompetansen er tilegnet.. Utvikling av yrkes- og livsmestringskompetanse bør gå hånd i hånd.

Vi merker oss at det i dagens privatskolelov er satt foreløpig godkjenningsstopp frem til 01.07.2009. Vi oppfatter KDs forslag om at godkjenningsgrunnlaget kun skal gjelde for skoler som er aktive før 01.01.2009. Hvis dette betyr at det ikke skal kunne godkjennes nye skoler av denne kategorien, så er NFFL klart imot dette. Samfunnet bør ha en fortsatt mulighet til å godkjenne nye tilbud, også i privat regi.

Vedr. skolepenger for særskilt tilrettelagt videregående opplæring i med toppidrett

NFFL er i utgangspunktet positiv til nytt 5 ledd i Privatskoleloven § 6.2 I det KD erkjenner at det er behov for å få dekket særskilte kostnader forbundet med tilrettelegging for toppidrettssatsing av skolehverdagen, skole og treningsanlegg og trenerspisskompetanse innenfor de idrettene skolen tilbyr.

Men som for de andre godkjenningskriteriene i privatskoleloven er det også for toppidrettskriteriet avgjørende at kriteriets egenart blir lagt til grunn for den økonomiske støtten og egenbetalingen. Utgifter til treningsturer (samlinger) er en vesentlig del av skoletilbudet slik at kostnadene til disse naturlig nok må kunne innkreves gjennom de særskilte idrettsskolepengene. For å kunne opprettholde Olympiatoppens kvalitetskriterier vil det være helt naturlig å flytte undervisningen til steder hvor treningsforholdene er optimale. Det snakkes ikke her om ren idrettsutøving etter skoletid, men en integrert del av et totalt skoletilbud.

NFFL mener KD i sitt forslag legger opp til en alt for byråkratisk søkerprosess. Enkelte av våre toppidrettsgymnas har over 30 idretter. Det bør være tilstrekkelig at skolene søker om et **gjennomsnittlig idrettskolepengebeløp** for å dekke de merkostnadene skolen har. Tross alt er loven klar på at skolepengene skal komme elevene til gode for hvert skoleår.

NFFL mener som tidligere i forbindelse med høringen til privatskoleloven at det er viktig med en kvalitetssikring av dette skoletilbudet, det vises i den sammenheng til møter og korrespondanse mellom NIF og departementet.

NFFL ber derfor om at en toppidrettsfaglig normalsats gjeninnføres som det nå er lovhjemmel for. Jamfør Privatskoleloven § 6.2 punkt d, og at det tas høyde for de merkostnadene et kvalitetssikret toppidrettstilbud har. Dette for at idrettskolepenger skal kunne holdes på et meget lavt nivå slik at tilbudet derfor blir tilgjengelig for idrettstalenter uavhengig av egen og foresattes økonomi.

NFFL foreslår følgende alternative formulering i § 6-2, femte ledd::

”Skoler som driv verksemd etter § 2-1, andre ledd bokstav d, mottar 85 % statsstøtte pluss et gjennomsnittlig toppidrettstilskudd. Disse skolene kan dessuten kreve inn et fast årlig beløp som idrettskolepenger, godkjent av departementet. Ved endring av behov et for å krevje inn idrettsskolepenger skal departementet varsles.”

For Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Ragnar Johansen
styreleder